

Michal Gulyáš

Převlékárna

AUDIO 30.10.2024 11 min Přehrát

Vážení posluchači Rádía Universum, na konci jedné nejmenované ulice, ve starodávné čtvrti krásného hlavního města, přímo pod hradem, je místo, kde stojí malý domeček, který má nad vchodem nápis PŘEVLEKÁRNA. Abyste pochopili, není to nějaká obyčejná šatna, ale skutečná převlékárna svědomí. Svě o něm ví třeba pan Frmolka, který by vám potvrdil, jakou užitečností se pyšní ten domek s oprýskanou podezdívkou, kdyby se mu o tom chtělo vyprávět. Ale ono se mu nechce, protože to by musel obnažit svědomí, a svědomí, jak známo se svléká jen v hlavě jeho majitele, kde namísto svlečené krasavice děsí, jako démon pravdy. Tak vám to napráším já, vypravěč nepříjemností, hlásná trouba hluchých, slepých a němých sklerotiků.

Pan Frmolka prožil různé doby a před větry, bouřemi i spalujícími paprsky různých období pokaždé zamířil neomylně sem, do PŘEVLEKÁRNY, nechat se obsloužit paní Claudií Cimprlínovou, která to všechno měla na starosti. Převzala starý kabát, vydala nový, a vybavila ho do kapsy parfémem, jehož vůně navozovala zapomnění. Jakmile se jím pan Frmolka navoněl, nebyl už tak nápadný, a dokonce zmizelo i podezření, že by před tímhle novým svrchníkem snad mohl nosit nějaký starý kabát, co provokuje ostatní k pohrdání a plivancům.

Kupříkladu, když v roce 1939 německá vojska obsadila Prahu, pan Frmolka hned běžel do převlékárny, stála tam fronta, jak už to bývá v bouřlivých časech zvykem, tak tu frontu netrpělivě vystál, odhodil masarykovský střih a vyfasoval pěkný gestapo kabátek, a ještě

vyškemral bavorský klobouček zdobený modrobílým provazem a kohoutím peřím. Jak vyšel na ulici, hned ho to nutilo k nácíčkování. – Vy asi nevíte, co je to nácíčkování? – To je takové mentální postižení pravé ruky. Jakmile vidíte někoho, kdo nese jeden názor, jednu pravdu, jeden státní befel, hned zvedáte nataženou pravou ruku dlaní k zemi a uctivě se klaníte, aby se vědělo, že jste s ním, a ne proti němu. To on už ten kabát zařídí za vás. Jak se říká: Šaty dělají člověka.

Když to nácíčkové v pětáctyřicátém schytali, už se pan Frmolka dral v převlékárně mezi první, aby na něho vyšel pěkný svrchník Beneš a lá Británie, a hned pana prezidenta běžel vítat, aby mu neuteklo se v tom kabátě hrdinně předvést. A aby se setsakra prezentoval, dokonce vystrachal nějaký londýnský cylindr, což z něho činilo nanejvýš váženého hrdinu, na němž bylo na pohled jasné, že nikdy nikoho nikomu neudal, nehajloval pod obrázkem führera, ani nepohrdal židy, komunisty a dalšími svobodomyšlníky, či jinokrajci.

Když přišel čtyřicátý osmý, vykročoval si už pan Frmolka v prostém, dělnickém modelu ulicí a omílal věty o proletářích, lidovém zřízení a hlasoval si jen tak pro sebe za smrt reakcionářům. Na jaře šedesátého osmého roku vyměnil tenhle ošuntělý kabát za kabátek lehký, krátký, ovoněný parfémem naděje. Dokonce napsal báseň, kterou mu otiskli v osvobozujících se novinách:

Nakonec spadly doby temné

Jak hodiny, co kradly čas

A my si řekli věty nepříjemné

Co byly dlouho v nás ...

Pak přijely tanky a pan Frmolka rychle zničil zarámovaný exemplář periodika, kde mu tu báseň otiskli, a vyprosil si u paní Claudie ten nejlepší normalizační model, aby se ho ani nedotkl stín podezření, že si oblékal baloňák a lá, Dubček a nosil kravatu a lá Smrkovský,

což jsou jména, která našim dětem už nic neřeknou. – Ale já vím. – Pro mě, pozorovatele fiškusů hledajících cestu k převlékárně, pro mě je to kronika nepříjemného svědomí, sbírka pokrytectví a krátkozraké konformní pohodlnosti všelijakých Frmolků.

V osmdesátém devátém na našeho „lidového hrdinu“ v té tlačence téměř nevyšel žádný svrchník, ani čepice. Ze staré známosti paní Claudie vyhrabala z tajné zásoby kabát západního střihu. Od té doby až dodnes se pan Frmolka pro jistotu převlékal snad každých pět let, což bylo do nedávna každému „buřt,“ poněvadž si každý žil, jak potřeboval a PŘEVLEKÁRNA prosperovala jen díky nějakým těm politikům, co odskočili zleva doprava – a naopak.

Ale není to tak dlouho, v konvici českých dějin začala vřít voda – a to jste pana Frmolku mohli zahlédnout v oděvním výrobku dvojí barvy, co se jimi potahovala namísto barev národní vlajky celá zem. Potkat jste ho mohli na všech dvoubarevných shromážděních, kde poslouchal tlučhuby, bojovníky před kamerami a fotoaparáty, hrdiny z marketingového katalogu, umělce, kteří žbleptali před tisícíhlavým davem tak odvážně, že se každý milovník komiksů dojal k papírovým slzám, jak dojemně to zahráli a moudře se u toho jevíli v té profesionální autosugesci vyvolávající „svaté“ rozhořčení davu.

Jenže hodinový strojek lidské malosti a blbosti zaskřípal, a za chvíli se zadře – a hodně zoufalých převlékačů bude spěchat pro nové svrchníky za paní Claudii Cimprlínovou, a „tlačit“ na ni, aby jim do kapes nových kabátů narvala lahvičky parfému na zapomnění. Jenže, paní Claudie, ta pracovitá a potřebná bytost pro přežití nesmírného kvanta pokrytců, zbabělců a příposerků, ta laskavá žena onemocněla. Už dlouho sloužila, taky ji unavilo drzounství a hrubost klientů, a tak na ni dolehla tíha hlodavého času stejně nesmlouvavě, jako se chystá dopadnout na řádný kus světa. Na dveřích převlékárny se objevil nápis: „Zavřeno pro nemoc duše.“

A já si teď pokládám otázku, co budou dělat všichni ti milovníci názorových úborů? Kam se vrátou? Nejspíš budou muset sednout k šicím strojům a přešít si kabáty sami. To bude panečku móda, jen si to představte. U těch méně zručných na pohled poznáte hajzlíky, ekvilibristy s přesvědčením, lháře a samozřejmě charakterové ubožáky. Ti všichni se tak veřejně zdiskreditovali, že se budou muset shromáždit na jednom místě a nechat se přikrýt nějakou velkou plachtou, kde bude napsáno; TADY NIKDO NENÍ, aby měli pocit, že jsou zase krytí od bývalého posluhovačství, od slintání po jistotě, kariéře a uznání. Ale jak už jsem předeslal, já převít jsem řečník nepříjemností, hlásná trouba hluchých, slepých a němých, a já si to nenechám pro sebe. Ne proto, že bych byl až tak škodolibý, ale protože se to musí vědět, co jsou zač ti, co se jako chameleoni škrábou k moci, k majetku, ke slávě a uznání, a pranic se nestarají o svůj charakter, šlapou po zádech druhých a ničí jejich životy. Že jsou to Frmolkové, co udávali, dehonestovali, zakazovali, vyhazovali a přehlíželi nespravedlnost. Jsou to ti, co uštvali paní Claudii k plnému vyčerpání, jak pořád lezli do té převlékárny, aby jim za každé doby bylo co nejlíp, nehledě na jejich špinavé boty, kterými se brodili blátem dějin. A právě podle bot je poznáte. Podle sešmajdaných podrážek, okopaných špiček, zašlé barvy a trhlin na povrchu, jak šoupali nohama do služebného rytmu. Švec zkrátka pokrytcovu botu nepodrazí. Na druhou stranu nemám strach, že by se tenhle dobový kompars nedočkal toho, že mu někdo možná postaví továrnu na převleky a k tomu pěkný obchodní dům, aby se tam všichni ti bezpátevní hadi v lidské podobě cítili komfortně. Ona totiž každá doba, každý režim, který je zrovna na jevišti, potřebuje tuhle masovou podporu. Nejsem tak naivní, abych nevěděl, že se jistý, velmi početný druh lidí nezmění, že s převlékáním zdaleka není konec. A to mě právě posiluje, abych vyprávěl, vyprávěl – a vyprávěl o tom, kdo, kde, kdy, jak, a hlavně PROČ! A proč to dělám? Aby se nezapomnělo a aby si věční převlékači třeba uvědomili, že ty jejich převleky, co kdy na sebe navlékli, že to nebyly outfity na věčné časy,

a nikdy jinak, a že se spolehlivě spletli, takže museli zase do převlékárny. Budu vyprávět s vírou, že je třeba to převlékání jednou provždy unaví.

Srdečně, s úsměvem a odhodláním ve funkci vypravěče se s vámi loučí

Michal Gulyáš

Všechny příspěvky s Michal Gulyáš

Diskuze:

Napsat komentář

E-mailová adresa nebude publikována.